

مرکز تحقیقات ایرانیکا

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www.

www.

www.

www.

Ghaemiyeh

.com

.org

.net

.ir

جمال حسین

کرامت انسان

سید علی نقی میر حسینی

۲۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چهل حدیث کرامت انسان

نویسنده:

علی نقی میرحسینی

ناشر چاپی:

زائر - آستانه مقدسه قم

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۷	چهل حدیث کرامت انسان
۷	مشخصات کتاب
۷	اشاره
۱۰	فهرست مطالب
۱۴	مقدمه
۲۴	ملاک تقواست
۲۶	ریشه کرامت
۲۸	معیار کرامت
۳۰	حقیقت کرامت
۳۲	اهانت به مردم
۳۳	شناخت ارزش خویش
۳۵	کرامت در سایه عبودیت
۳۷	دینداری و دینمداری
۳۸	اسلام، دین کرامت آفرین
۴۰	دوری از رذایل و هواهای نفس
۴۲	وحدت و هماهنگی جامعه
۴۴	ویژگی های انسان کریم
۴۶	گشاده رویی
۴۷	گذشت کریمانه
۴۹	پرهیز از حسد
۵۰	ذلت ناپذیری
۵۱	راستگویی
۵۳	شکیبایی

۵۴	وفای به عهد
۵۵	نادیده گرفتن خطاهای دیگران
۵۶	حفظ زبان
۵۷	قناعت
۵۸	پرهیز از فخاشی
۵۹	صاف و سادگی
۶۰	آبروداری
۶۲	تحقیر دنیا
۶۳	پاسخ نیک به بدی های دیگران
۶۴	گناه گریزی
۶۵	پرهیز از حرام
۶۷	پرهیز از اختلاف و عداوت
۶۸	رقابت در کسب کرامت
۶۹	تکریم جنین
۷۱	نوع دوستی
۷۳	تکریم غیر مسلمان
۷۵	تکریم مسلمان
۷۷	کرامت زنان
۷۹	تکریم کوچکترها
۸۱	یتیم نوازی
۸۳	تکریم عالم
۸۴	اهمیت احترام مهمان
۸۶	تکریم فقیر
۸۸	کتاب نامه
۹۴	درباره مرکز

چهل حدیث کرامت انسان

مشخصات کتاب

سرشناسه: میرحسینی، سیدعلی نقی، ۱۳۵۰ -

عنوان و نام پدیدآور: چهل حدیث کرامت انسان/علی نقی میرحسینی.

مشخصات نشر: قم: آستانه مقدسه قم، انتشارات زائر، ۱۳۸۷.

مشخصات ظاهری: ۶۰ ص؛ ۱۲×۱۶/۵ س م.

فروست: چهل حدیث؛ ۱۵۱.

آستانه مقدسه قم، انتشارات زائر؛ ۲۲.

شابک: ۶۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۹۶۴-۱۸۰-۰۶۴-۰.

یادداشت: کتابنامه: ص. ۵۷-۶۰؛ همچنین به صورت زیرنویس.

موضوع: اربعینات -- قرن ۱۴

موضوع: انسان (اسلام)

موضوع: احادیث شیعه -- قرن ۱۴

شناسه افزوده: آستانه مقدسه قم. انتشارات زائر

رده بندی کنگره: BP۱۴۳/۹/م۸۸۶/چ ۹ ۱۳۸۷

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۲۱۸

شماره کتابشناسی ملی: ۱۹۱۹۷۹۸

ص: ۱

اشاره

میرحسینی ، علی نقی ، ۱۳۵۰ _ .

چهل حدیث کرامت انسان / علی نقی میرحسینی . _ قم : زائر ، ۱۳۸۷ .

۶۰ ص . شابک -- ۹۷۸-۹۶۴-۱۸۰-

کتابنامه ص ۶۰-۵۷ ؛ همچنین بصورت زیرنویس .

۱ . اربعینات _ قرن ۱۴ . ۲ . انسان (اسلام) .

BP ۹/۱۴۳ / الف ۸ م ۹

ص : ۲

چهل حدیث کرامت انسان

نویسنده ... علی نقی میرحسینی

چاپ و نشر ... اوّل / زائر / آستانه مقدسه

صفحه آرایی ... کوثر ۰۹۱۲۲۵۳۹۷۹۴ (بابکی)

شمارگان ... ۳۰۰۰

شابک : -- ۹۷۸-۹۶۴-۱۸۰-

قیمت ۶۰۰ تومان

مرکز پخش : قم / میدان شهدا (چهار راه بیمارستان) انتشارات زائر

تلفن : ۷۷۴۲۵۱۹ _ ص . پ : ۳۵۹۷-۳۷۱۸۵

کلیه حقوق برای آستانه مقدسه محفوظ است

ص : ۳

فهرست مطالب

مقدمه ناشر ۵۰۰

ملاک تقواست ۱۳۰۰

۱. ریشه کرامت ۱۴۰۰

۲. معیار کرامت ۱۵۰۰

۳. حقیقت کرامت ۱۶۰۰

۴. اهانت به مردم ۱۷۰۰

۵. شناخت ارزش خویش ۱۸۰۰

۶. کرامت در سایه عبودیت ۱۹۰۰

۷. دینداری و دینمداری ۲۰۰۰

ص: ۴

۸. اسلام، دین کرامت آفرین ... ۲۱
۹. دوری از رذایل و هواهای نفس ... ۲۲
۱۰. وحدت و هماهنگی جامعه ... ۲۳
۱۱. ویژگی های انسان کریم ... ۲۵
۱۲. گشاده رویی ... ۲۶
۱۳. گذشت کریمانه ... ۲۷
۱۴. پرهیز از حسد ... ۲۸
۱۵. ذلت ناپذیری ... ۲۹
۱۶. راستگویی ... ۳۰
۱۷. شکیبایی ... ۳۱
۱۸. وفای به عهد ... ۳۲
۱۹. نادیده گرفتن خطاهای دیگران ... ۳۳

۲۰ . حفظ زبان ... ۳۴

۲۱ . قناعت ... ۳۵

۲۲ . پرهیز از فحاشی ... ۳۶

۲۳ . صاف و سادگی ... ۳۷

۲۴ . آبروداری ... ۳۸

۲۵ . تحقیر دنیا ... ۳۹

۲۶ . پاسخ نیک به بدی های دیگران ... ۴۰

۲۷ . گناه گریزی ... ۴۱

۲۸ . پرهیز از حرام ... ۴۲

۲۹ . پرهیز از اختلاف و عداوت ... ۴۳

۳۰ . رقابت در کسب کرامت ... ۴۴

۳۱ . تکریم جنین ... ۴۵

ص: ۶

- ۳۲ . نوع دوستی ... ۴۷
- ۳۳ . تکریم غیر مسلمان ... ۴۸
- ۳۴ . تکریم مسلمان ... ۴۹
- ۳۵ . کرامت زنان ... ۵۰
- ۳۶ . تکریم کوچکترها ... ۵۱
- ۳۷ . یتیم نوازی ... ۵۲
- ۳۸ . تکریم عالم ... ۵۳
- ۳۹ . اهمیت احترام مهمان ... ۵۴
- ۴۰ . تکریم فقیر ... ۵۵
- کتاب نامه ... ۵۷

كَلَامُكُمْ نُورٌ

سخن شما اهل بیت، نور است.

زیارت جامعه کبیره

بر آستان احادیث اهل بیت ، عقل خضوع می کند دل خشوع می یابد و روح سیراب می شود . احادیث نورانی ائمه اطهار ، منشوری است که حکمت های

ص: ۸

قدسی و معارف ناب الهی را بر دل ها و عقل ها می تاباند . گلشنی روح پرور و گنجینه ای گرانبها و سرمایه ای پایان ناپذیر است .

امام باقر علیه السلام فرمود :

شَرْقًا أَوْ غَرْبًا ، فَلَا تَجِدَانِ عِلْمًا صَحِيحًا إِلَّا شَيْئًا خَرَجَ مِنْ عِنْدِنَا أَهْلِ الْبَيْتِ؛(۱)

به شرق و غرب جهان بروید ، هیچ دانش صحیحی نخواهید یافت ، مگر آن که از ما خاندان پیامبر صادر شده است .

همواره مدیون راویان ، محدثان و عالمان گذشته شیعه ایم که با دقت و درایت و مسئولیت شناسی ، سخنان نورانی پیشوایان معصوم را ثبت و ضبط کرده و به

ص: ۹

۱-۱ . الکافی ، کلینی ، ج ۱ ، ص ۳۹۹ .

عنوان «میراث اهل بیت» به نسل های بعدی سپرده اند .

احادیث اهل بیت علیهم السلام آنگونه که خودشان فرموده اند ، «نور» است .

مجموعه های حدیثی ، دانشکده های صامت اما جاویدان امامان شیعه است که بشریت را آموزش غیر حضوری می دهد و خرسندیم که ما میراث دار این علوم و معارفیم . برای پیمودن راه صحیح زندگی و رهایی از حیرت ها و ضلالت ها و کج راهه ها ، نیازمند این احادیثیم که «چراغ راه» و هدایت گر اندیشه ها و صفابخش دل ها و جان ها است .

روایات پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و اهل بیت او ، هم در عرصه مباحث اعتقادی برای ما «حجت» است ، هم در قلمرو

ص: ۱۰

فقه و تبیین احکام شرع و حلال و حرام الهی سند و پشتوانه است ، هم در موضوعات اخلاقی ، تربیتی ، تهذیب نفس ، پند و موعظه ، سرشار از حکمت و بینش و هدایت است و اگر مردم با احادیث نورانی خاندان عصمت و طهارت آشنا شوند ، دل در گرو محبت و اطاعت آنان می نهند، همانگونه که حضرت رضا علیه السلام فرمود: إِنَّ النَّاسَ لَوْ عَلِمُوا مَحَاسِنَ كَلَامِنَا لَاتَّبَعُونَا؛(۱)

اگر مردم خوبی ها و زیبایی های سخن ما را بدانند ، از ما پیروی می کنند .

بر این اساس ، آموختن ، نوشتن ، بیان ، نشر ، شرح و

ص: ۱۱

۱-۱ . بحار الانوار، ج ۲، ص ۳۰، ح ۱۳ .

تبیین، حفظ و تعلّم احادیث اهل بیت، کاری است ارزشمند و در راستای حفظ و گسترش فرهنگ اهل بیت علیهم السلام. کتب حدیثی شیعه، همچون دریایی عمیق و موج پر از گهرهای نفیس است. برای بهره گیری از ذخایر این اقیانوس ژرف و پرگهر، باید به غواصی در دل آن پرداخت و لؤلؤ و مرجان هایی به دست آورد و به نسل امروز و مشتاقان عرضه کرد.

«چهل حدیث نویسی»، یکی از گام های ارزشمند در نشر و تشریح احادیث عترت پاک نبوی است که عالمان از دیرباز به آن مبادرت می ورزیدند و جامعه را از معنویت آثار اهل بیت بهره مند می ساختند. اینکه امامان فرموده اند: هر کس چهل حدیث از احادیث ما

ص: ۱۲

را حفظ کند ، در روز قیامت فقیه و دین شناس برانگیخته می شود ، هم پشتوانه چنین حرکت علمی و فرهنگی است ، هم ما را به ضرورت حفظ احادیث آنان آگاه می کند . چه حفظ به معنای به حافظه سپردن باشد ، چه ثبت و ضبط و جلوگیری از فراموش شدن و از بین رفتن باشد و چه به معنای حفظ در عمل . به هر حال ، تشویقی است برای رویکرد به معارف اهل بیت که در کلمات نورانی آنان نهفته است .

امروز ، نیاز جامعه به آشنایی با فرهنگ ناب اهل بیت ، بیش از هر زمان احساس می شود . عطش و استقبال هم که مردم از خود نشان می دهند ، ضرورت ارائه و عرضه کلمات خاندان عصمت را در قالبی روان ،

ص: ۱۳

سهل الوصول و متناسب با اقشار مختلف علاقه مند ، روشن تر نشان می دهد و به همین دلیل ، مراکز و مؤسسه‌سات و اشخاصی به نشر «چهل حدیث» می پردازند .

آستانه مقدسه حضرت معصومه علیهاالسلام نیز به عنوان یک حرکت فرهنگی در راه نشر احادیث پیشوایان دین و ترویج معارف عترت ، اقدام به چاپ این سلسله از چهل حدیث های موضوعی کرده است . موضوعات ، ابتدا در کمیته ای تعیین ، سپس به محققان و مؤلفان سفارش داده شده تا به گردآوری و تدوین چهل حدیث پیرامون موضوعات برگزیده پردازند . سعی شده است اغلب موضوعات ، اخلاقی ، تربیتی ، کاربردی و معارفی باشد . تا چه قبول افتد و چه در نظر آید .

ص: ۱۴

اما جزوه حاضر

انسان را «اشرف مخلوقات» می دانیم . این به خاطر کرامت های وجودی و ارزش هایی است که آفریدگار در وجود او به ودیعت نهاده که با شکوفا شدن آن ها به مقامی برتر از فرشته ها می رسد .

کرامت انسان یا ذاتی است که به تکوین و سرشت او برمی گردد ، یا اکتسابی است که با تلاش و خودسازی و عبادت و عمل صالح و اخلاص به دست می آورد . هر دو نوع کرامت ، او را به مقام صالحان می رساند و بهشت را نصیب او می گرداند .

کرامت انسان به چیست؟ چه کسانی با کرامت اند؟

ص: ۱۵

انسان های کریم چه نشانه هایی دارند؟ چه کارها و صفاتی با کرامت انسان ناسازگار است؟ توجه به ارزش وجودی و کرامت نفس انسان ، چگونه او را از تباهی ها باز می دارد؟ از نگاه قرآن و روایات ، جایگاه والای انسان چیست؟

اینها و سؤالاتی از این قبیل ، در سخنان پیشوایان معصوم ما _ که درود خدا بر آنان باد _ مطرح شده و پاسخ آن ها نیز آمده است . انس با احادیث اهل بیت و کاوش در این گنجینه نورانی . ما را به جایگاه ارزشمند انسان آشنا می سازد و همین «خودشناسی» است که هم گامی به سوی خداشناسی است ، هم راهی برای کمال بخشیدن به وجود خویش .

اثر حاضر که تلاش و پژوهش ستودنی برادر فاضل و

ص: ۱۶

ارجمند آقای سید علی نقی میرحسینی است ، به این امور پرداخته و ما را با فرهنگ روایی در این زمینه آشنا می سازد . جا دارد که همین جا از ایشان تقدیر و تشکر شود.

امید است با توجه به کرامت انسان و مقام خلیفه اللّهی او ، بکوشیم تا خود را از هرچه با ساحت والای انسان کریم ناسازگار است دور سازیم و در عرصه عبودیت ، صلاح و اصلاح ، پیش گام گردیم .

انتشارات زائر / آستانه مقدسه

ش ۱۳۸۸

ص: ۱۷

«يٰۤ-آئِيهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا ۗ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتَقَىٰ ۗ كُمْ»؛ (۱)

ای مردم! شما را از مرد و زنی آفریدیم؛ و شما را گروه گروه و قبیله قبیله قرار دادیم تا یکدیگر را بشناسید؛ همانا بهترین شما نزد خداوند باتقواترین شماست.

ص: ۱۸

۱-۱. قرآن کریم سوره حجرات ، آیه ۱۳.

ریشه کرامت

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

لَا كَرَمَ كَالْتَّقْوَى (۱)؛

کرامتی بسان تقوا و پروا پیشگی نیست.

ص: ۲۰

۱- ۱. روضه الواعظین، ج ۲، ص ۴۳۴؛ غررالحکم، ص ۲۷۰، ح ۵۸۷۵؛ مشکاه الانوار، ص ۱۱۵. در ضمن در بیشتر روایات به جای عبارت «لا کرامه»، «لا کرم» آمده است.

معیار کرامت

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

إِذَا أَخَذْتَ نَفْسَكَ بِطَاعَةِ اللَّهِ أَكْرَمْتَهَا وَإِنْ ابْتَدَلْتَهَا فِي مَعْصِيَةِ أَهْتَتَهَا؛ (۱)

هنگامی که خود را در مسیر اطاعت خدا به کار گرفتی، خود را کریم نموده ای، و اگر خود را در مسیر گناه و تخلف از دستورات الهی قرار دادی، به خود

ص: ۲۲

۱-۱. غررالحکم و دررالکلم، ص ۱۸۵، ح ۳۵۳۰.

اهانت کرده ای.

ص: ۲۳

حقیقت کرامت

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

أَمْلِكُ عَلَيْكَ هَوَاكَ وَ شُحَّ بِنَفْسِكَ عَمَّا لَا يَحِلُّ لَكَ، فَإِنَّ الشُّحَّ بِالنَّفْسِ حَقِيقَةُ الْكِرَمِ؛ (۱)

هوای نفس خود را نگه دار، و نسبت به خود، از آنچه حرام است، بخل بورز؛ زیرا دریغ ورزیدن بر جان

ص: ۲۴

۱- ۱. غررالحکم، ص ۲۴۱، ح ۴۸۹۷.

خویش (از بدی ها)، حقیقت کرامت و بزرگواری است.

ص: ۲۵

اهانت به مردم

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

أَذَلُّ النَّاسِ مَنْ أَهَانَ النَّاسَ؛ (۱)

ذلیل ترین مردم کسی است که به مردم اهانت کند.

ص: ۲۶

۱- ۱. من لا يحضره الفقيه، ج ۴، ص ۳۹۶.

شناخت ارزش خویش

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

أَلْعَالِمُ مَنْ عَرَفَ قَدْرَهُ وَ كَفَى بِالْمَرْءِ جَهْلًا إِلَّا يَعْرِفَ قَدْرَهُ؛^(۱)

عالم و دانا کسی است که قدر خود را بشناسد و در نادانی انسان این بس که قدر و ارزش خویش را نداند.

ص: ۲۷

۱- ۱. نهج البلاغه، خطبه ۱۰۳.

کرامت در سایه عبودیت

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

إِنَّ اللَّهَ قَدْ أَكْرَمَكُمْ بِدِينِهِ وَخَلَقَكُمْ لِعِبَادَتِهِ فَأَنْصِبُوا أَنْفُسَكُمْ فِي أَدَائِهَا؛ (۱)

خداوند با دینش شما را تکریم کرده (به شما کرامت

ص: ۲۹

۱- ۱. وقعه الصفین، ص ۱۱۲؛ شرح نهج البلاغه، ابن ابی الحدید، ج ۳، ص ۱۸۴؛ بحار الانوار، ج ۳۲، ص ۴۰۳.

داده) و شما را برای بندگی و عبادتش آفریده است. پس شما خود را برای ادای آن مهیا سازید.

ص: ۳۰

دینداری و دینمداری

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

كَرَّمَ الرَّجُلَ دِينُهُ؛^(۱)

بزرگواری آدمی، به دین اوست.

ص: ۳۱

۱- ۱. مسند، احمد بن حنبل شیبانی، تحقیق: عبدالله الدرویش، ج ۳، ص ۲۹۲، ح ۸۷۸۲.

اسلام، دین کرامت آفرین

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى خَصَّكُمْ بِالْإِسْلَامِ وَاسْتَخْلَصَكُمْ لَهُ، وَذَلِكَ لِإِنَّهُ اسْمُ سَلَامَةٍ وَجَمَاعِ كَرَامَةٍ؛ (۱)

همانا خدای متعال شما را به اسلام اختصاص داد و برای اسلام برگزید، زیرا اسلام نامی از سلامت و فراهم

ص: ۳۲

۱- ۱. نهج البلاغه، خطبه ۱۵۲.

کننده کرامت جامعه می باشد.

ص: ۳۳

دوری از رذایل و هواهای نفس

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

... أَكْرَمَ نَفْسِكَ عَنْ كُلِّ دَيْبَةٍ وَإِنْ سَاقَتْكَ إِلَى الرَّغَائِبِ فَإِنَّكَ لَنْ تَعْتَاضَ بِمَا تَبَدَّلُ مِنْ نَفْسِكَ عِوَضًا وَلَا تُكُنْ عَبْدَ غَيْرِكَ وَ قَدْ جَعَلَكَ اللَّهُ حُرًّا؛ (۱)

...نفس خود را از هرگونه پستی بازدار، هرچند تو را

ص: ۳۴

۱- ۱. نهج البلاغه، نامه ۳۱؛ مجموعه ورام، ج ۱، ص ۷۲؛ ج ۲، ص ۱۰۴؛ بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۲۰۷؛ ج ۱۰۰، ص ۳۹.

به اهداف رساند، زیرا نمی توانی به اندازه آبرویی که از دست می دهی، بهایی به دست آوری، برده دیگری مباش که خدا تو را آزاد آفرید....

ص: ۳۵

وحدت و هماهنگی جامعه

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

فَانظُرُوا إِلَى مَا صَارُوا إِلَيْهِ فِي آخِرِ أُمُورِهِمْ، حِينَ وَقَعَتِ الْفُرْقَةُ، وَ تَشَتَّتِ الْأُفُهِ، وَ اخْتَلَفَتِ الْكَلِمَةُ وَالْأُفُودَةُ، وَ تَشَعَّبُوا مُخْتَلِفِينَ، وَ تَفَرَّقُوا مُتَحَارِبِينَ، وَ قَدْ خَلَعَ اللَّهُ عَنْهُمْ لِيَاسَ كَرَامَتِهِ؛ (١)

ص: ٣٦

١- ١. نهج البلاغه، خطبه ١٩٢.

پس به پایایان کار ملت های گذشته بنگرید! در آن هنگام که به تفرقه و پراکندگی روی آوردند و الفت و دوستی آنان از بین رفت و سخن ها و دلهایشان گوناگون شد، از هم جدا و گروه گروه شدند و به جنگ با یکدیگر پرداختند؛ خداوند لباس کرامت خود را از تنشان بیرون آورد.

ص: ۳۷

ویژگی های انسان کریم

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

ثَلَاثَةٌ تَدُلُّ عَلَى كَرَمِ الْمَرْءِ: حُسْنُ الْخُلُقِ وَ كَظْمُ الْغَيْظِ وَ غَضُّ الطَّرْفِ؛(۱)

سه چیز گواه ارجمندی انسان است: خوش خویی، غلبه بر خشم و چشم پوشی از خطاهای دیگران.

ص: ۳۸

۱- ۱. بحارالانوار، ج ۷۵، ص ۲۳۲.

گشاده رویی

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

أَلْكَرَمُ حُسْنُ السَّجِيَّةِ وَاجْتِنَابُ الدَّيِّئَةِ؛ (۱)

رفتار خوش و دوری از کارهای پست و فرومایه، از نشانه های کرامت است.

ص: ۴۰

۱- ۱. غررالحکم، ص ۳۱۷، ح ۷۳۱۲.

گذشت کریمانه

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

أَلْمُبَادَرَةُ إِلَى الْعَفْوِ مِنْ أَخْلَاقِ الْكِرَامِ (۱)، أَلْمُبَادَرَةُ إِلَى الْإِنْتِقَامِ مِنْ شَيْمِ اللَّئَامِ؛ (۲)

اقدام به عفو و بخشش از اخلاق کریمان و اقدام به

ص: ۴۱

۱-۱. غررالحکم، ص ۲۴۵، ح ۵۰۰۵.

۲-۲. غررالحکم، ص ۳۴۶، ح ۷۹۵۳.

انتقام و کینه توزی از اخلاق فرومایگان است.

ص: ۴۲

پرهیز از حسد

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

أَلْكَرَمُ بَرِيٌّ مِّنَ الْحَسَدِ؛^(۱)

انسان کریم از حسد دور و بیزار است.

ص: ۴۳

۱- ۱. مستدرک الوسائل، ج ۱۲، ص ۲۱؛ غررالحکم، ص ۳۸۱، ح ۱۶۲۹.

ذلت ناپذیری

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

الْكَرِيمُ يَا بِي الْعَارَ وَ يُكْرِمُ الْجَارَ؛ (۱)

کریم ننگ و عار را خوش ندارد و نمی پسندد و همسایه اش را اکرام و احترام می کند.

ص: ۴۴

۱- ۱. غررالحکم، ص ۴۳۶، ح ۱۰۰۰۱.

راستگویی

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

الصَّادِقُ عَلِيٌّ شَفَا مَنْجَاهٍ وَ كَرَامَةٍ، وَالكَاذِبُ عَلِيٌّ شَرَفٍ مَهْوَاهٍ وَ مَهَانَةٍ؛ (۱)

انسان راستگو در راه نجات و بزرگواری است، و دروغگو بر لب پرتگاه هلاکت و خواری است.

ص: ۴۵

۱- ۱. نهج البلاغه، خطبه ۸۶.

شکایای

(امام امیر مؤمنان علی علیه السلام اشعث بن قیس را در مرگ فرزندش این گونه تسلیت داد):

إِنْ صَبَرْتَ صَبَرَ الْأَكْرَامِ وَالْإِسْلَامَ سَلَوْتَ سُلُوَّ الْبَهَائِمِ؛^(۱)

یا چون مردان بزرگوار صابر و شکایا باش و یا چون چهارپایان بی تفاوت.

ص: ۴۷

۱- ۱. نهج البلاغه، حکمت ۴۱۴؛ بحار الانوار، ج ۳۴، ص ۳۰۶؛ مستدرک الوسائل، ج ۲، ص ۳۵۸.

وفای به عهد

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

مِنَ الْكَرَمِ الْوَفَاءُ بِالذَّمِّ؛ (۱)

از نشانه های کرامت انسان، وفای به عهدها است.

ص: ۴۸

۱- ۱. غررالحکم، ص ۲۵۲، ح ۵۲۸۷.

نادیده گرفتن خطاهای دیگران

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

مِنْ أَشْرَفِ أَعْمَالِ الْكَرِيمِ غَفْلَتُهُ عَمَّا يَعْلَمُ؛ (۱)

خود را به غفلت و بی خبری نمایاندن از بهترین کارهای بزرگواران است.

ص: ۴۹

۱- ۱. نهج البلاغه، حکمت ۲۲۲.

حفظ زبان

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

الْكَرَمُ مَلِكُ اللِّسَانِ وَ بَدَلُ الْإِحْسَانِ؛(۱)

انسان گرامی کسی است که حافظ و مالک زبان، صاحب بدل، بخشش و احسان باشد.

ص: ۵۰

۱- ۱. غررالحکم، ص ۲۱۴، ح ۴۱۷۷.

فناعت

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

مِنْ أَكْرَمِ الْخُلُقِ التَّحَلِّيُّ بِالْقَنَاعَةِ؛^(۱)

از گرامی ترین ویژگی های افراد، قناعت پیشگی است.

ص: ۵۱

۱- ۱. غررالحکم، ص ۳۹۱، ح ۸۹۹۸.

پرهیز از فحاشی

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

مَا أَفْحَشَ كَرِيمٌ قَطُّ؛ (۱)

انسان کریم هرگز کار زشت انجام نمی دهد و فحش نمی دهد.

ص: ۵۲

۱- ۱. مستدرک الوسائل، ج ۱۲، ص ۸۳؛ غررالحکم، ص ۲۲۳، ح ۴۴۹۶.

صاف و سادگی

پ

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

الْكَرِيمُ أَبْلَجٌ، أَلْتَّيْمُ مُلَهَّوَجٌ؛ (۱)

انسان کریم روشن و آشکار است؛ ولی انسان فرومایه، پیچیده و پنهانکار است.

ص: ۵۳

۱- ۱. غررالحکم، ص ۴۳۴، ح ۹۹۱۸.

آبروداری

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

أَلْكَرَمُ إِثَارُ الْعِزِّضِ عَلَى الْمَالِ (۱)، أَلْلُؤْمُ إِثَارُ الْمَالِ عَلَى الرَّجَالِ؛ (۲)

کرم عبارت است از برگزیدن آبرو بر ثروت؛

ص: ۵۴

۱- ۱. غررالحکم، ص ۳۷۸، ح ۸۵۳۳.

۲- ۲. غررالحکم همان، ص ۲۶۰، ح ۵۵۷۱.

فرومايگی عبارت است از برگزیدن ثروت بر مردم.

ص: ۵۵

تحقیر دنیا

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

مَنْ كَرُمَتْ نَفْسُهُ، صَغُرَتْ الدُّنْيَا فِي عَيْنِهِ؛ (۱)

هر کس کرامت نفس داشته باشد، دنیا در دیده اش کوچک است.

ص: ۵۶

۱- ۱. غررالحکم، ص ۲۳۱، ح ۴۶۱۳.

پاسخ نیک به بدی های دیگران

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

أَلْكَرِيمُ مَنْ جَاذَى الْإِسَاءَةَ بِالْإِحْسَانِ؛ (۱)

انسان با کرامت، کسی است که بدی (های دیگران) را با نیکی پاسخ می دهد.

ص: ۵۷

۱- ۱. غررالحکم، ص ۵۹، ح ۶۲۹.

کناه گریزی

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

الْكَرِيمُ مَنْ تَجَنَّبَ الْمَحَارِمَ وَ تَنَزَّهَ عَنِ الْعُيُوبِ؛ (۱)

کریم کسی است که از حرام ها دوری گزیند و از عیب ها پاک و منزّه باشد.

ص: ۵۸

۱- ۱. غررالحکم، ص ۲۶۸، ح ۵۸۳۳.

پرهیز از حرام

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

مَنْ أَحَبَّ الْمَكَارِمَ اجْتَنَّبَ الْمَحَارِمَ؛^(۱)

هر که مکارم و بزرگواری های اخلاق را دوست بدارد، از حرام ها دوری می نماید».

ص: ۵۹

۱- ۱. الارشاد، ج ۱، ص ۲۹۹؛ اعلام الدین، ص ۱۸۷؛ بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۴۲۱؛ کشف الیقین، ص ۱۸۲؛ کنز الفوائد، ج ۱، ص ۲۷۹.

پرهیز از اختلاف و عداوت

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

مَنْ كَرُمَتْ نَفْسُهُ قَلَّ شِقَاقُهُ وَ خِلَافُهُ؛ (۱)

هر که کرامت نفس داشته باشد، عداوت و مخالفت او با مردم اندک می شود.

ص: ۶۱

۱-۱. غررالحکم، ص ۲۳۱، ح ۴۶۱۲.

رقابت در کسب کرامت

امام حسین علیه السلام :

نَافِسُوا فِي الْمَكَارِمِ وَ سَارِعُوا فِي الْمَغَانِمِ؛^(۱)

در تحصیل مکارم اخلاق و ارزش های متعالی رقابت کنید و در راه به دست آوردن گنجینه های پرارزش معنوی شتاب کنید.

ص: ۶۲

۱- ۱. بحارالانوار، ج ۷۵، ص ۱۲۱؛ کشف الغمه، ج ۲، ص ۲۹.

تكریم جنین

اسحاق بن عمار می گوید: به امام کاظم علیه السلام عرض کردم:

الْمَرْأَةُ تَخَافُ الْحَبْلَ فَتَشْرِبُ الدَّوَاءَ فَتَلْقَى مَا فِي بَطْنِهَا؟ قَالَ: لَا، فَقُلْتُ إِنَّمَا هِيَ نُطْفَةٌ. فَقَالَ: إِنَّ أَوَّلَ مَا يُخْلَقُ نُطْفَةٌ؛ (١)

ص: ٦٣

١-١. وسائل الشیعه، ج ٢٩، ص ٢٥، ح ٣٥٠٦٣.

زنی از بیچه دارشدن می ترسد، آیا می تواند دارویی بیاشامد تا آنچه در شکم دارد، را از بین ببرد؟ آن حضرت فرمود: نه. (یعنی نباید سقط جنین کند). عرض کردم: هنوز در حال نطفه است (آیا باز هم جایز نیست)؟ امام فرمود: آغاز خلقت انسان نطفه است.

ص: ۶۴

نوع دوستی

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

مَثَلُ الْمُؤْمِنِ فِي تَوَادُّهِمْ وَ تَرَاحُمِهِمْ كَمَثَلِ الْجَسَدِ إِذَا اشْتَكَى بَعْضُهُ تَدَاعَى سَائِرُهُ بِالسَّهْرِ وَالْحُمَى؛ (۱)

مَثَلُ مؤمنین در دوستی و رحمت به یکدیگر مَثَلِ یک اندام است که اگر عضوی از آن به درد آید اعضای

ص: ۶۵

۱-۱. بحار الانوار، ج ۵۸، ص ۱۵۰.

دیگر با تب و بی خوابی با آن عضو همدردی می کنند.

ص: ۶۶

تکریم غیر مسلمان

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

إِتَّقِ اللَّهَ! وَلَا تُحَقِّرْ مُسْلِمًا وَلَا مُعَاهِدًا وَلَا تَغْصِبَنَّ مَالًا وَلَا وُلَدًا وَلَا دَابَّةً...؛(۱)

از خدا بترس! مسلمان و یا غیر مسلمان معاهد را تحقیر نکن و مال، فرزندی، مرکب و... او را غصب نکن.

ص: ۶۷

۱- ۱. الغارات، ج ۲، ص ۴۲۸.

تکریم مسلمان

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

مَنْ أَكْرَمَ أَخَاهُ الْمُسْلِمِ فَإِنَّمَا يُكْرِمُ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ؛ (۱)

هر کس برادر مسلمان خود را تکریم نماید، در حقیقت خداوند _ عزوجل _ را اکرام کرده است.

ص: ۶۹

۱- ۱. من لایحضره الفقیه، ج ۴، ص ۱۵؛ وسائل الشیعه، ج ۱۶، ص ۳۸۹؛ مکارم الاخلاق، ص ۴۳۱.

کرامت زنان

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِأَهْلِهِ وَأَنَا خَيْرُكُمْ لِأَهْلِهِ؛ مَا أَكْرَمَ النِّسَاءَ إِلَّا كَرِيمٌ، وَلَا أَهَانَهُنَّ إِلَّا لَيْئِمٌ؛ (۱)

بهترین شما، بهترین شما با خانواده است، و من بهترین شما با خانواده هستم؛ جز کریمان، زنان را تکریم نمی کنند و جز انسان های پست و فرومایه، زنان

ص: ۷۱

۱- ۱. مختصر تاریخ دمشق ابن عساکر، ج ۷، ص ۵۰.

را تحقیر نمی نمایند.

ص: ۷۲

تکریم کوچکترها

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

لَا تُحَقِّرَنَّ أَحَدًا مِّنَ الْمُسْلِمِينَ فَإِنَّ صَغِيرَهُمْ عِنْدَ اللَّهِ كَبِيرٌ؛ (۱)

هرگز مسلمانی را تحقیر مکن؛ زیرا که کوچک آنان نزد خدا بزرگ است.

ص: ۷۳

۱- ۱. مجموعه ورام، ج ۱، ص ۳۱.

یتیم نوازی

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

وَتَحَنُّوا عَلَى أَيْتَامِ النَّاسِ يُتَحَنَّ عَلَى أَيْتَامِكُمْ ... وَ مَنْ أَكْرَمَ فِيهِ يَتِيمًا أَكْرَمَهُ اللَّهُ يَوْمَ يَلْقَاهُ؛ (۱)

به یتیمان مردم مهربانی کنید تا پس از شما با یتیمان شما مهربانی کنند. ... کسی که در آن (یعنی

ص: ۷۵

۱- ۱. الاقبال، ص ۲؛ فضائل الأشهر، ص ۷۷؛ وسائل الشیعه، ج ۱۰، ص ۳۱۳، ح ۱۳۴۹۴؛ بحار الانوار، ج ۹۳؛ ص ۳۵۶.

ماه رمضان) یتیمی را گرامی دارد، خداوند در روز قیامت او را گرامی خواهد داشت.

ص: ۷۶

تکریم عالم

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

مَنْ وَقَّرَ عَالِمًا فَقَدْ وَقَّرَ رَبَّهُ؛^(۱)

هر کس عالمی را تکریم و احترام کند، خداوند را تکریم و احترام کرده است.»

ص: ۷۷

۱- ۱. غررالحکم، ص ۴۷، ح ۲۱۸.

اهمیت احترام مهمان

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمِ ضَيْفَهُ؛ (۱)

کسی که به خدا و روز قیامت ایمان دارد، مهمانش را گرامی می دارد.

ص: ۷۸

۱- ۱. طب النبی، ص ۲۱؛ جامع الاخبار، ص ۱۳۶؛ بحار الانوار، ج ۵۹، ص ۲۹۲.

تكریم فقیر

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

مَنْ أَهْيَانَ فَقِيرًا مُسْلِمًا مِنْ أَجَلِ فَقْرِهِ وَاسْتِخْفَ بِهِ فَقَدِ اسْتِخْفَ بِحَقِّ اللَّهِ... وَ مَنْ أَكْرَمَ فَقِيرًا مُسْلِمًا لَقِيَ اللَّهَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ هُوَ يَضْحَكُ إِلَيْهِ...! (١)

ص: ٨٠

١- ١. اعلام الدين، ص ٤١٣_٤١٢؛ ثواب الاعمال، ص ٢٨٣_٢٨٢؛ بحار الانوار، ج ٧٣، ص ٣٦٢ _ ٣٦١.

کسی که فقیر مسلمانی را به خاطر فقرش توهین کند و او را سبک بشمارد، حق خداوند را سبک شمرده است. ...؛ و کسی که فقیر مسلمانی را اکرام کند، روز قیامت، خدای متعال را در حالی ملاقات می کند که به سوی او متبسم است.

ص: ۸۱

— قرآن كريم.

١. ابن ابى الحديد (٥٨٦ _ ٦٥٦ ق.) شرح نهج البلاغه، تحقيق: محمد ابوالفضل ابراهيم، بيروت، داراحياء التراث، دوم، ١٣٥٥ ق.

٢. ابن منظور، (٦٣٠ _ ٧١١ ق.)، مختصر تاريخ دمشق ابن عساكر، دمشق، دارالفكر للطباعه و التوزيع والنشر، اول، ١٤٠٥ ق.

٣. اربلى، على بن عيسى (متوفى ٦٩٣ ق.)، كشف الغمه، تبريز، مكتبه بنى هاشم، ١٣٨١ ق.

ص: ٨٢

۴. تمیمی الآمدی، عبدالواحد بن محمد (۵۱۰ _ ۵۵۰ ق.)، غررالحکم و دررالکلم، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۶ ش.
۵. ثقفی، ابراهیم بن محمد (متوفای ۲۸۳ ق.) الغارات، تحقیق: السيد عبدالزهراء الحسينی الخطیب، قم، مؤسسه دارالکتاب، اول، ۱۴۱۰ ق.
۶. حرّ عاملی، محمد بن الحسن (متوفای ۱۱۰۴ ق.)، وسائل الشیعه، قم، مؤسسه آل البيت، اول، قم، ۱۴۰۹ ه. ق.
۷. دیلمی، حسن بن ابی الحسن (متوفای ۸۴۱ ق.)، اعلام الدّین، قم، مؤسسه آل البيت، ۱۳۰۸ ق.
۸. سید ابن طاووس (۵۸۹ _ ۶۶۴ ق.)، اقبال الاعمال، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۶۷ ش.
۹. سید رضی، نهج البلاغه، تحقیق: صبحی صالح.

۱۰. شعیری، تاج الدین (قرن ۶ ق.)، جامع الاخبار، قم، انتشارات شریف رضی، ۱۳۶۳ ش.

۱۱. شبانی، احمد بن حنبل، مسند، تحقیق: عبدالله الدرویش، بیروت، دارالفکر، دوم، ۱۴۱۴ ق.

۱۲. (_____)، ثواب الاعمال، قم، انتشارات شریف رضی،
۱۳۶۴ ه. ق.

۱۳. (_____)، فضائل الاشهر الثلاثه، قم، مکتبه الداوری،
۱۳۹۷ ق.

۱۴. (_____)، من لایحضره الفقیه، قم، جامعه مدرسین،
۱۴۱۳ ق.

۱۵. شیخ مفید (۳۳۶ _ ۴۱۳ ق.)، الارشاد، (۲ جلد در یک مجلد)، قم، کنگره شیخ مفید، ۱۴۱۳ ق.

ص: ۸۴

١٦. طبرسى، حسن بن فضل (قرن ٦ ق)، مكارم الاخلاق، قم، مؤسسه نشر اسلامى، اول، ١٤١٤ ق.
١٧. علامه حلى (٦٤٨ _ ٧٢٦ ق)، كشف اليقين، مؤسسه چاپ و انتشارات، ١٤١١ ق.
١٨. فتال نيشابورى، محمد بن حسن (شهادت ٥٠٨ ق)، روضه الواعظين، قم، انتشارات شريف رضى.
١٩. كراچكى، ابو الفتح (متوفى ٤٤٩ ق)، كنز الفوائد، قم، انتشارات دارالذخائر، اول، ١٤١٠ ق.
٢٠. مجلسى، محمد باقر (١٠٣٧ _ ١١١٠ ق.)، بحار الانوار، بيروت، مؤسسه الوفاء، ١٤٠٤ ق.
٢١. محدث نورى، ميرزا حسين (١٢٥٤ _ ١٣٢٠ ق.)، مستدرک الوسائل، قم، مؤسسه آل البيت، ١٤٠٨ ق.

۲۲. مستغفری، ابوالعباس (۳۵۰ _ ۴۳۲ ق.)، طب النبوی، قم، انتشارات شریف رضی، ۱۳۶۲ ش.

۲۳. نصر بن مزاحم منقری (متوفای ۲۱۲ ق.)، وقعه الصفین، تحقیق: عبدالسلام محمد هارون، قم، کتابخانه آیه الله مرعشی نجفی، ۱۴۰۳ ق.

۲۴. ورام ابن ابی فراس (متوفای ۶۰۵ ق.)، مجموعه ورام (۲ جلد در یک مجلد)، قم، مکتبه الفقیه.

ص: ۸۶

غلطگیری ویراستاری تمام شد اسفندان

غلطگیری جزئی انجام شد

ص: ۸۷

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریان‌های اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می‌نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

